

Deklaracija europskih ministara za strukovno obrazovanje i osposobljavanje i Europske Komisije koji su se sastali u Kopenhagenu 29. i 30. studenog 2002 na temu unapređivanja europske suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju

„Kopenhaška deklaracija“

Tijekom godina suradnja na europskom nivou na području obrazovanja i osposobljavanja počela je igrati ključnu ulogu u stvaranju budućeg europskog društva. Ekonomski i socijalni razvoj u Europi tijekom prošlog desetljeća pojačano su istaknuli potrebu europskog osvrta na obrazovanje i osposobljavanje. Prijelaz prema na znanju utemeljenoj ekonomiji koja će biti sposobna za održivi ekonomski rast s više boljih poslova i većom socijalnom kohezijom donosi nove izazove za razvoj ljudskih resursa.

Proširenje EU dodaje jednu novu dimenziju te veći broj izazova, mogućnosti i potreba za rad na području obrazovanja i osposobljavanja. Od posebne je važnosti da nove zemlje članice od samog početka budu integrirane, kao partneri, u buduću suradnju kod inicijativa o obrazovanju i osposobljavanju na europskom nivou.

Uspješan razvoj europskog programa obrazovanja i osposobljavanja bio je ključan faktor unapređivanja suradnje na europskom nivou. Bolonjska deklaracija o visokom obrazovanju iz srpnja 1999. označila je uvođenje nove unaprijeđene suradnje na ovom području. Europsko Vijeće iz Lisabona, u ožujku 2000. prepoznalo je važnu ulogu obrazovanja kao integralnog dijela ekonomskih i socijalnih politika te kao instrumenta za jačanje europske konkurentne snage na svjetskom planu i kao jamstva za osiguranje kohezije naših društava i cjelovit razvoj njihovih državljana. Europsko Vijeće postavilo je strateški cilj da Eu postane najdinamičnija na znanju utemeljena ekonomija u svijetu. Ključan dio ove strategije je i razvoj visoko kvalitetnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, posebno u pogledu promicanja socijalne uključenosti, pokretljivosti, zapošljavanja^{TM} i konkurentnost*

Izveštaj o „Konkretnim budućim ciljevima za sustave obrazovanja i osposobljavanja“ koje je usvojilo Europsko vijeće iz Stockholma u ožujku 2001. prepoznao je nova područja za zajedničke akcije na europskom nivou kako bi se postigli ciljevi postavljeni na sastanku Europskog vijeća u Lisabonu. Ova područja temelje se na tri strateška cilja Izveštaja; npr. unapređivanje kvalitete i učinkovitosti obrazovanja i osposobljavanja u EU, poboljšanje pristupa, za sve, sustavima obrazovanja i osposobljavanja te njihovo otvaranje širim slojevima.

U ožujku 2002. Europsko Vijeće u Barceloni prihvatilo je radni program rada i praćenja Izvešća o ciljevima koji poziva da europsko obrazovanje i osposobljavanje postane svjetske kvalitete do 2010. vijeće je pozvalo na daljnje akcije uvođenja instrumenata koji će osigurati transparentnost diploma i kvalifikacija, uključujući promicanje akcija sličnih Bolonjskom procesu ali prilagođenih strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.

Kao odgovor na mandat iz Barcelone, Vijeće EU (Obrazovanje, mladi i kultura) usvojilo je 12. studenog 2002. Rezoluciju o unapređivanja suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. Ova Rezolucija poziva zemlje članice i Komisiju da unutar svojih okvira odgovornosti uključe zemlje kandidate, EFTA-EEA zemlje kao i socijalne partnere na promicanju pojačane suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.

Strategije za cjeloživotno učenje i mobilnost nužne su za promicanje zapošljivosti, aktivnog državljanstva, društvene uključenosti i osobnog razvoja¹. Razvijanje Europe utemeljene na znanju i nastojanja da europsko tržište rada postane otvoreno za sve glavni su izazovi sustavima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te svim uključenim sudionicima. Isto vrijedi i za potrebu svih tih sustava za konstantnim prilagođavanjem novim razvojem i promjenjivim zahtjevima društva.

Poboljšanje suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju bit će važan doprinos osiguravanju uspješnog širenja EU i ostvarivanje ciljeva koje je definiralo Europsko Vijeće u Lisabonu. Važnu ulogu u podržavanju ove suradnje imaju Cedefop i ETF.

Temeljna uloga socijalnih partnera u društveno-ekonomskom razvoju očituje se kako u kontekstu europskog društvenog dijaloga tako i u okviru djelatnosti europskih socijalnih partnera za cjeloživotni razvoj sposobnosti i kvalifikacija, dogovorenih u ožujku 2002. Socijalni partneri imaju nezamjenjivu ulogu u razvoju, vrednovanju i priznavanju strukovnih sposobnosti i kvalifikacija na svim razinama i partneri su na promicanju poboljšane suradnje na tom području.

---

¹ Prioriteti definirani u Rezoluciji o cjeloživotnom učenju koje je usvojilo Vijeće EU (obrazovanje i mladi) 27. lipnja 2002.

Sljedeći glavni prioriteti provoditi će se kroz pojačanu suradnju u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju²:

Na temelju ovih prioriteta cilj nam je povećati dobrovoljnu suradnju u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju kako bismo primicali uzajamno povjerenje, transparentnost i priznavanje sposobnosti i kvalifikacija te time postaviti temelje za poboljšanje pokretljivosti i olakšanje pristupa cjeloživotnom učenju.

Europska dimenzija

- jačanje europske dimenzije u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju s ciljem poboljšavanja uže suradnje za promicanje mobilnosti i razvoja suradnje unutar ustanova, partnerstava i drugih transnacionalnih inicijativa, sve u svrhu podizanja kvalitete europskog obrazovanja i osposobljavanja u međunarodnom kontekstu kako bi se Europa prepoznala kao svjetska referenca za učenike.

Transparentnost, informiranje i usmjeravanje

- jačanje transparentnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju kroz primjenu i racionalizaciju informacijskih alata i mreža, uključujući integriranje postojećih instrumenata kao što su Europski CV, nadopune certifikata i diploma, zajednički europski okvir referenci za jezike te Europass u jedan jedinstveni okvir.
- Jačanje djelatnosti, sustava i praksi koje potpomažu informiranje, upravljanje i savjetovanje u državama članicama na svim razinama obrazovanja, osposobljavanja i zapošljavanja, posebice na pitanjima koja se tiču pristupa učenju, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te prenosivosti i priznavanju sposobnosti i kvalifikacija, s ciljem promicanja profesionalne i geografske mobilnosti građana Europe.

Priznavanje sposobnosti i kvalifikacija

- istražiti kako se transparentnost, usporedivost, prenosivost i priznavanje sposobnosti i/ili kvalifikacija između različitih zemalja te na različitim razinama mogu promicati razvijanjem referentnih razina, zajedničkih načela za izdavanje diploma i zajedničkih mjera, uključujući sustav prenošenja kredita za strukovno obrazovanje i osposobljavanje.
- jačanje podrške razvoju sposobnosti i kvalifikacija na razini sektora poboljšavanjem suradnje i koordinacije posebno uključuje socijalne partnere. Na taj pristup ukazuje nekoliko inicijativa na zajedničkoj, bilateralnoj i multilateralnoj osnovi, uključujući one koje su već definirali različiti sektori u svrhu uzajamnog priznavanja kvalifikacija.
- razvijanje skupa zajedničkih načela koja se odnose na vrednovanje neformalnog i neslužbenog učenja radi poboljšavanja kompatibilnosti u pristupima različitih zemalja i na različitim razinama.

Osiguravanje kvalitete

- promocija suradnje u osiguravanju kvalitete s posebnim težištem na razmjeni modela i metoda, kao i zajedničkih kriterija i načela kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.
- pridavanje pažnje potrebama nastavnika za učenjem i usavršavanjem unutar svih vidova strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Sljedeća načela bit će osnova za poboljšavanje suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju:

- suradnja bi se trebala temeljiti na cilju za 2010. godinu koji je postavilo Europsko Vijeće u skladu s detaljnim programom rada i praćenjem Izvješća o ciljevima kako bi se osigurala koherentnost s ciljevima koje je postavilo Vijeće EU (Obrazovanje, mladi i kultura).
- mjere moraju biti dobrovoljne i razvijene kroz suradnju odozdo prema vrhu.
- inicijative se moraju usmjeriti prema potrebama građana i organizacija korisnika.
- suradnja bi trebala uključivati države članice, Komisiju, zemlje kandidate, EFTA-EEA zemlje i socijalne partnere.

---

² Prioriteti definirani u Rezoluciji o promicanju europske suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju koje je odobrilo Vijeće EU (Obrazovanje, mladi i kultura) 12. studenog 2002

Praćenje ove Deklaracije trebalo bi se obavljati na sljedeće načine kako bi se osigurala učinkovita i uspješna primjena poboljšane europske suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.

1. provedba poboljšane suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju bit će postupno integrirani dio praćenja Izvješća o ciljevima. Komisija će se pozvati na ovaj integrirani pristup u svom izvješću Vijeću EU (Obrazovanje, mladi i kultura) unutar već određenog rasporeda za dodatni rad za Izvještaju o ciljevima. Težnja je da se rad na pojačanju suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju potpuno integrira u praćenje Izvješća o ciljevima.

2. Postojeća radna grupa Komisije koja će dobiti status sličan onome koji imaju radne grupe unutar praćenja Izvješća o ciljevima nastaviti će s radom u smjeru osiguravanja učinkovite primjene i koordinacije poboljšane suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, a u buduću će uključivati zemlje članice, EFTA-EEA zemlje, zemlje kandidate i europske socijalne partnere. Neformalni sastanci generalnih direktora za strukovno obrazovanje i osposobljavanje koji su doprinijeli pokretanju inicijative Brugesu 2001., igrat će važnu ulogu u fokusiranju i oživljavanju rada na praćenju rezultata.

3. U ovim okvirima početno težište između stanja 2002. i 2004. godine bit će na konkretnim područjima gdje je rad već u tijeku, tj. razvijanju jedinstvenog okvira transparentnosti, prenošenja ocjena u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te razvijanju instrumentarija za osiguravanje kvalitete. Druga područja koja će kao potpuno integrirani dio biti trenutno uključena u daljnji rad na Izvješću o ciljevima organiziran u osam radnih grupa te s jednom indikatorskom grupom su sljedeća: cjeloživotno profesionalno usmjeravanje, neformalno učenje te osposobljavanje nastavnika i predavača u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. Komisija će napredak ovih djelatnosti uključiti u svoje Izvješće spomenuto u prvom odlomku.

Ministri odgovorni za strukovno obrazovanje i osposobljavanje te Europska komisija potvrdili su neophodnost bavljenja ciljevima i prioritetima za akcije izložene u ovoj Deklaraciji i potrebu za sudjelovanjem u okviru poboljšanja suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, uključujući socijalne partnere. Za dvije godine održati će se ponovljeni sastanak kako bi se razmotrio napredak i iznijeli savjeti o prioritetima i strategijama.